

TRIBUNA POPORULUI

Abonamentul:

Pe un an . . . 4 Cor. | Pentru România și America:
Pe un jum. an . . . 2 Cor. | Pe un an . . . 10 cor.
Un număr 4 fileri.

Apare în fiecare Duminecă.

Redacția și Administrația: Strada Deak Ferenc 20.
Insertiunile se primesc la administrație. — Manuscripte
nu se înapoiază. — Telefon pentru oraș și comitat 502.
Mulțumite publice și Loc deschis costă fiecare șir 20 fil.

O primejdie ce se anunță.

Ne dăm seamă de mult că măritul guvern al țării noastre, — credincios politicii urmate de toate guvernele din trecut —, are ca una din țintele sale de frunte maghiarizarea noastră cu ori și ce mijloace, iertate ori neiertate de constituție, căci constituția numai față de interesele neamului unguresc se respectă. Am văzut cum în anii din urmă s'au făurit prin legea lui Apponyi obezi pentru sărmanele noastre școale populare și cunoaștem Calvarul de suferințe îndurat de învățătorii și de școlarii români. Acum se anunță cele dintâi încercări de-a sparge cealaltă cetate națională a noastră: biserica. Bălaurul șovin se pregătește să se năpustească întâiu asupra bisericii românești unite, crezându-o mai slabă și fiind din nenorocire, parte din credincioșii acestei biserici, și așa căzuți de mult în ghiarele lui.

După cum aflăm anume din ziarele ungurești, ministrul de culte, contele Ioan Zichy a terminat deja lucrările pregătitoare pentru înființarea unei Episcopii greco-catolice ungurești. Factorii competenți au pornit o mișcare printre greco-catolicii pretinși unguri și după socoteala potrivnicilor noștri noua Episcopie s'ar compune din aproape 170 de parohii. Numărul

covârșitor l'ar da parohiile rupte din Episcopatul gr.-cat. rutean și anume: 93 de parohii din dieceza de Munkács, 28 din cea de Eperjes. Restul de 49 de parohii s'ar răpi Episcopatului greco-catolic românesc și anume: 25 de parohii arhidiecezei de Alba-Iulia și Făgăraș (protopopiatele din Ciuc și Murăș-Turda), 22 de parohii eparhiei de Oradea-mare, iar 2 eparhii de Gherla.

La gruparea de până acuma s'au atașat, însă, totuși numai patru parohii de sub păstorirea bisericii românești gr.-cat. din eparhia de Oradea-mare. Intre aceste la loc de frunte parohia Macăului, *asupra cărei ziarul nostru a atras de mult atenția consistorului orădan, denunțând uneltirile capelanului renegat din localitate.*

Suntem convinși că forurile noastre bisericesti urmăresc cu trezvie primejdia, hotărâte a i-se opune cu toată energia izvoartă din conștiința drepturilor lor constituționale. Știu prea bine aceste foruri că Episcopia greco-catolică ungurească amenință să zădărnicească pentru totdeauna redesteptarea celor 170 de comune rutenice și românești, absorbindu-le și sub raportul legii, după ce sub raportul social au fost năpădite de valul mediului unguresc covârșitor.

Dacă însă conducătorii înstrăinați ai nenorocitului norod rutean nu mai pot a-

vea conștiința crimei naționale ce săvârșesc în fața istoriei lăsându-și turma pradă dușmanilor, conducătorii noștri sunt cu atât mai mult luminați de simțul răspunderii ce au înaintea neamului și a lui Dumnezeu și-și dau prea bine seama, că în sufletul credincioșilor lor din Săcui-me și Ungurime pâlpâie încă cu putere conștiința românească. Cine a văzut o singură dată măcar umezi de fericire ochii fraților noștri din Ciuc la auzul graiului românesc și cine a putut să-i admire cum în ciuda limbei străine pe care o vorbesc ei și-au păstrat curata comoară de obiceiuri românești, luptând cu îndărătnicie împotriva obiceiurilor străine, s'a convins că ei formează numai o ramură amorfă a stejarului nostru național și că o propagandă cuminte și statornică poate să ni-i mântuiască din vreme, până ce n'au dispărut pentru vecie în marea dușmană.

Ziarele ungurești își dau și ele seamă de realitate și credincioșii tactici lor vor înțelega că pe lângă forurile noastre bisericesti, s'ar zădărnici terentru decapimarea dorința parohienilor de a se înregimenta la contemplata Episcopie ungurească. În fața acestor preludii de perfidie neîrăblanzită ne dăm seama deplin de situația dificilă în care vor fi puși din partea măritului conte Zichy forurile noastre. Avem însă speranță, că precum

Vrăjitoarea.

Cu pletele unsuroase și lăsate pe spate, cu pieptul gol și osos, țiganka își așează încotimel tăciunale în lulea, își potrivește cârpa făcută zdrențe pe cap, și se așează pe prispa casei.

— Sărut mâna coconășule, baba știe să facă de dragoste.

— Știe baba multe, multe...

Priveam țintă în ochii acei negri și lucitori ai țigăncei, și din ei, mi-se părea că se răsfrînge taină ascunsă, mi-se părea că acei ochi au pătruns în sufletul meu și l-au înțeles cu totul.

Printre ramurile salcâmului din fața casei, scoarele lasă să se strecoare razele aurii, ce se resfrîngeau pe arginții atârnați de părul țigăncei, și făcea să luccască părul unsuros.

Țiganka se apropie și mai mult de mine, îmi cere un ban de argint îmi face semnul crucei pe mână, mă privește țintă în ochi și scoate din sân o mână de simburi de măsline.

Face de trei ori un semn spre răsărit și aruncă bobi pe fundul sitei. Aproape pe neînțelese am grias, din mormăitul ei, un descânt de vrajă.

Voi patruzeci și unu de bobi

Voi patruzeci și unu de frați

Cum ați știut să-ncolțiți

Și să răsăriți

Așa să știți să-mi ghiciți

Cum masa ați împodobit

Așa să-mi spuneți de ea...

Aci țiganka se opri, mă apucă de mână, îmi cere un semn dela haină și mă rugă să-i spun nu-

mele. Apoi începu din nou să rotească bobii, suflă asupra lor și strigă odată tare numele pe care eu îl rostisem încet.

Dacă o fi ursitoarea lui

Să-mi dați troiță de bucurie

Și veste bună

Iar dacă n'o fi

Să-mi dați frunte pe cinoi

Și limpezime

Unu în doi și lipsă...

Se aplecă cu capul asupra bobilor, suflă asupra lor, și apoi îmi apucă mâna strîns de tot.

— Boierule, un bob zăbavă. Aici în spre soare răsare, e o fată, cu ochii căprui, și ce frumoasă e, boierule. Spune drept, d-ta te gîndești mult la fata asta? Să n'am parte de ochii mei, dacă au spun adevărat, d-ta o cunoști de când era mică, copilă.

Uite un bob zăbavă. Ai să primești o veste dela ea. O veste cu bucurie.

Un drum lung ai să faci. Dușmani ai mulți, dar ai să ieși ca argintul curat, strecurat, nici vînt de vară n'are să te bată.

Dă mâna la baba, fă cruce și mai pune un argint...

Mă lăsam purtat de acești ochi diavolești ai țigăncei, și, fără să vreau, ascultam în taină tot ce spunea ea, nici un cuvânt nu-i lăsam să treacă.

Satul era pustiu. Munca primăvării chemase în câmp afară toate brațele putincioase. Câte un copilăș haihui răscolea praful din drum, sau alerga voios după un fluture împetrișat.

Seosei încă un ban de argint, și-l svirlui în poala țigăncei.

Ea își bătu puternic pieptul osos, își dete capetele tulpanului peste ceafă, și se așează grecește pe prispa casei.

— Stai jos, baba face dragoste. Baba ție o aduce, dacă vrea boierul, călare pe trestie.

Ochii țigăncei străluciau și mai puternic. Își desfăcu nojițele dela desagii cărpiți, scoase o oală de pământ și o așează pe prispa casei. Din sân scoase o țeavă de trestie, aprinse nouă luminări de ceară curată, le lipi de oală și începu să mormăie cuvinte neîțelese.

Mă luă iarăși de mână, și potrivit prin flacăra lumînărilor, suflă în oală prin țeava de trestie, oprind o bucățică mică de sîn. Apoi căzu în ghenunchi, făcu o cruce și începu:

Eu scutur parul,

Paru scutură pământu,

Pământu scutură lacu,

Și scoate pe dracu,

Să fugă nouă mări și nouă țări,

Cu coarnele să-o îmboldească,

Cu biciul de foc să-o pleznească,

Să nu-i dea pas, nici de-a bea, nici de-a mânca

Până ce n'o veni la dumneata.

Scrîni tare din dinți, încât îmi trecu un fior prin suflet și suflă în flacăra lumînărilor. Mă zmuici puternic și-mi arătă în fundul oalei.

— Uite-o, o vezi? Așa că-i ea?

Stam înmărmurit. În oală nu vedeam nimic, când am ridicat pleoapele am simțit fiori neînțeleși, apoi o nălucire îmi trecu repede pe lin-nainte.

Am început să zimbesc în fața acestui vis

în trecut așa și în viitor ele se vor lăsa călăuzite numai de acele principii veșnic nebiruite, cu cari Inocențiu Micu-Clain a izbutit să lumineze bezna din viața bisericeii noastre greco-catolice.

Se anunță vremuri grele pentru biserica noastră. I-se sapă chiar mormântul în cadrele „autonomiei catolice”, dar trebuie să fim tari și hotărâți ca nu noi să cădem în acest mormânt, chiar trebuind să luăm hotărâre supremă de-a ne împărta c'un salt mai hotărâtor dela margiile lui...

Mari pregătiri de război în România?
Ziarul rusesc „Novoje Vremja” publică următoarele dela corespondentul său particular din Sofia:

„De un timp România dă un ajutor puternic Turciei cu aprovizionarea de material de război. Zilele acestea s'au expediat în Turcia, prin portul Constanța, 14 transporturi de cai, în total 1000 de capete. Ofițerii de rezervă din Dobrogea au primit ordinul de a fi gata la cea dintâiu chemare.

La Constanța, Sulina și Isacea s'au făcut mari pregătiri militare...”

Ziarul turcesc „Stambul” publică următoarea telegramă din București:

„In marile porturi de pe Dunăre se simte efectele războiului (italo-turc); marile falimente se în lanț, iar nemulțămirea crește mereu la Ruscuk, Brăila, Galați, unde afacerile stau pe loc.

Pe de altă parte, prăpestia dintre Rusia și România se sapă tot mai adânc în urma eforturilor făcute de Rusia ca să obțină trecerea Dardanelor. Dacă, într-o zi, ar obține această libertate, elementul slav balcanic ar câștiga o așa forță, că românii popor mic, ar fi înăbușiți.

Deoarece raporturile dintre România și Bulgaria sunt excesiv de cordiale pentru moment se pune întrebarea contra cui se înarmează România, sporindu-și cu 30 de milioane budgetul de război pe 1912, dacă nu contra Rusiei?

șelător, și mă minunam, cum aceste țigănci îngălă unele suflete. La plecare, țigancă a scos din matoașele ei o bucatică mică de iască și un oșior de liliac, mi-a spus să le păstrez și să le port la mine.

Mi-a mai cerut un ban și a plecat, cu câinii droaie după ea, în josul satului spre gura văii. De-atunci mă urmăresc, în cale, privirile celor doi ochi căprui...

A trecut un an. Era toamna, pe la culesul viilor. O ploaie mărunță, mărunță de tot, se cernea ca prin sită. Frunzele îngălbenite se desprindeau la adierea vântului și întroieneau cărările.

În valea satului, la răscrucea drumului spre fântâni, era așezată stâna Duțului, mocan ghiabur, dintr'un sat aproape de Sibiu.

Un ciobănaș tânăr de tot avea Duțu la oi. Un copil al munților cu plete negre, cu brațe vânjoase și fluer la brâu. Nu i-a trebuit timp mult să-și facă prieteni printre flăcăi, căci fluerul lui Gheorghe răpea de grabă inimile și le topea durerea în vraja unui brăuleț muntenesc. Lumea îi zicea „Ungurean”... și Doamne! i-se împietrea înima și fruntea făcea creți, dar nu scotea flăcăul nici o șoptă, știa el că-i Român neaș de acolo din țara lui Horea.

Colea pe seară în zi de sărbătoare, când începea hora săltăreacă să se desfășoare în fața hanului, își lăsa Gheorghe al Duțului bârsana pe ceafă, își rozema cotul de băta ocolită cu tablă galbenă, și căuta cu ochii de vultur prin ceata fetelor dornice de joc.

El sorbea cu ochii o lume, când își lepăda sarica și învârtea „ardeloneasca”. Privea țintă în

Se pune întrebarea mai cu seamă ce sens are crearea unei flote militare pe Prut, fluviu de frontieră ruso-română pe o lungime de 300 de kilometri și transformarea în port de război român a portului Constanța la Marea Neagră, unde flota rusă a operat de curînd în nasul autorităților românești sondagii cari sunt foarte comentate”.

Emigrările în America. Biroul statistic al Statelor-Unite a publicat zilele acestea un tablou al emigrărilor în anul 1911. Conform acestui tablou numărul emigranților a fost de 1,198.037. În acelaș an au reemigrat 380.418.

Din Austro-Ungaria au emigrat în America 261.751 de inși și anume 123.519 din Ungaria și 138.222 din Austria. S'au întors 50.225 de inși și anume în Ungaria 22.060, în Austria 28.165.

În anul 1910 numărul emigranților austro-ungari a fost numai de 171.841. În anul 1911, deci, numărul emigranților s'a sporit cu 89.910.

O nouă dovadă despre mulțumirea cetățenilor cu stările de acasă.

Amânarea asentărilor. Ziarele din Viena anunță că în urma unui acord dintre cele două guverne asentările din primăvară au fost amânate pe timp nehotărît. Se crede că amânarea s'a făcut în vederea enormelor cheltuieli pe cari le-ar reclama două rînduri de asentări. Ziarul „Fremdenblatt” spune că pricina amânării zace în situația politică din Austria. Tot atât de ușor s'ar putea găsi însă pricina în situația din Ungaria și anume în teama guvernului de-o intenție a obstrucției pe urma proiectului cu asentările în primăvară.

Sufragiul universal. Clubul liberugetătorilor din Budapesta, care în vremea din urmă face o întinsă agitație pentru sufragiul universal, a ținut ieri seara o ședință publică în care a vorbit cunoscutul sociolog ungar Dr. Kunfi Zsigmond, despre reforma electorală. Kunfi a dat sufragiului universal următoarea definiție:

„Sufragiul universal este dreptul fiecărei femei și bărbat în vârstă, de a alege deputați”.

Socialistul Kunfi a vorbit apoi împotriva tuturor censurilor cari ar putea să restrîngă dreptul de alegere. A combătut censul material și a arătat că și censul intelectual nu poae fi de nici un folos. Alegătorii de astăzi, după afirmația lui

ochii scripcarului, își ducea mâna spre frunte și striga:

Lasă-mă să joc măi frate,
Căci nici vântul nu mă bate.
Frunzuliță ș'o smicea,
Fugi dușman din casa mea...

Și uite așa își vărsa tot focul în învârtitura unui joc de-acolo din țara lui.

Numai atunci când ochii lui se întâlneau cu ochii Floarei, acei ochi căprui scânteitori, o privea țintă și o străpungea cu privirile lui.

În primăvară au pornit cu oile spre munte. Era în dimineața de Florii. Tot satul era îmbrăcat în haină de sărbătoare. Liliicii înfloriseră și mirosul lor plutea în aerul proaspăt din diminețile de primăvară.

Mama Floarei se sculase de dimineață, galbenă ca ceara, stătea cu mâinile înoruciate pe piept și privea în lung drumul. I-se părea satul pustiu și întreba pe toți dacă au văzut pe Floarea.

Unii ziceau că ar fi căzut în fântâna dela crucea Grecului. Acolo i-a găsit cofița mama Floarei. Și plîngea, biata femeie, privea în depărtările albastre și i-se părea că se învârtește pământul cu ea.

Hora rămase stingheră de cea mai frumoasă fată din sat. Flăcăii stau mirați și fetele vorbeau pe șoptite.

Sub umbra părului din bățatura casei, la casa aceea micuță unde crescuse Floarea, o țigancă lăptoasă întindea pe o sită cu fundul de mătase, bobii. Era vrăjitoarea.

— Băbuțo, fata dtale îi departe tare. Dar e sănătoasă și frumoasă.

Kunfi, deși sunt numai 20 la sută analfabeți, totuși nu au putut ridica nivelul parlamentului deasupra celui de prin anii 80, când erau 35 la sută analfabeți.

Chestiunea românească în Turcia.

În politica externă a României, chestiunea macedo-română a jucat desigur un rol însemnat, dacă ar fi să judecăm după numărul și gravitatea conflictelor ce a provocat. Dacă ar fi să considerăm cineva realitatea și să pătrundă adevărul, atunci cauza națională a Românilor macedoneni apare sub o lumină foarte tristă.

Au ce-i drept vremuri mai bune, cari au permis oare-cari succese, dar acestea sunt așa de neînsemnate față de progresele pe cari Grecii le fac pe socoala elementului românesc, încât nu merită să fie cântate.

Intotdeauna împrejurările au fost favorabile cauzei românești din Turcia, iar dacă nu s'a putut profita, cauza n'a fost decât lipsa unor elemente cu chemare de conducere pe de o parte, și lipsa unor masse luminate de condus pe de alta. Mai ales astăzi lupta care se duce nu-i luptă de rasă, de neam la neam, nici luptă de idei și de program între un grup și altul. Este o luptă de ură și persecuție între individ și individ, o luptă de nimicire și distrugere între aceia cari au împreună aceeaș datorie, datorie sacră de a jertfi orice energie numai în folosul intereselor naționale.

Astfel în timpul din urmă a făcut ieșire d. G. Murnu, un element de valoare necontestată. A fost destul ca să manifeste oarecari idei contrarii de credință și convingerea altora, pentruca aceștia să arunce chiar la adresa familiei sale cele mai josnice insulte. Or, toată lumea știe că familia Murnu a fost pururea însuflețită de cele mai nobile sentimente, dovodind cu fapte iubirea de neam și patrie. Tatăl său, preotul I. Murnu, a reprezentat în capitala Ungariei timp de aproape treizeci de ani interesele coloniei macedo-române. Amintirea trecutului glorios al acestei colonii istorice, găsise un adăpost strălucit în casa acestui mult venerat părinte, care n'a crutat nici o jertfă pentru instrucția și educația națională a copiilor.

Cele mai arzătoare probleme, de a căror deslegare atârână viața unui popor, sunt lăsate în părăsire, iar când sunt aduse în discuție, stârnesc atâtea furtuni de patimi și de animozități, încât fac imposibil triumful dreptei judecăți.

Grijă să n'ai, căci e la casă bună. Veste dela ea ai să primești.

Și după ce își umplea desagiul cu merinde, țigancă pornea iarăși în lungul uliței, strigând cât îi lua gura:

— „Choptini, cocoană, cheptini”...

Mama Floarei intră în casă și iarăși o apucă plînsul, și plîngea cât e ziuica de mare. Se gândea, biata femeie, că n'are nici un sprijin.

Unii spuneau că l'ar fi văzut pe Gheorghe, într'o noapte sub părul din bățatura casei. Alții vorbeau că ar fi văzut pe țigancă luând semna din pragul ușei.

Era pe înserate, o seară de toamnă. Frunzele părului din bățatură fugeau risipite, ca gândurile pribege din lumea asta largă.

Bătrâna se sculase de dimineață, căci era sărbătoare, ziua Maicii Domnului și trebuia femeia să meargă la Sfânta Biserică.

I-se făcuse părul alb de tot și ochii de-abia mai străluceau în fundul orbitelor. Ii stinsese lacrimile amare, vărsate pentru Floarea, singurul ei copil, bucuria ei pierdută. Câte doruri nu se ascundeau, în acest suflet lipsit de bucurii, câte dureri nu se frînseseră în viața sbuciumată a acestor bătrîneți.

De multe ori ieșea la răscrucea drumului, și se uita în urma fetelor, i-se umpleau ochii de lacrimi, și-și îngropa obrazii uscățivi în palmele zbircite de adânci bătrânețe.

După ieșirea dela biserică, notarul o chemă mai la o parte și-i întinse o hârtie galbină.

— Veste dela Floarea, de departe...

Astfel este chestiunea religioasă. Unii vorbesc de schismă, alții de împăcare cu patriarhul. Și toate astea când? Când patriarhul a dovedit cu pumnale și gloanțe că urmărește să stingă viața Românilor, când copiii noștri rămân nebotezați, iar morții neingropați, când căsătoriile Românilor sunt anulate de arhierii greci, când fiecare preot și partizan român a fost personal afurisit, când biserici și paraclisuri, case și chiar sate întregi au fost incendiate de bandele fanatului.

Astăzi, prin urmare, nu mai poate fi vorba de schismă, deoarece suntem schismatici de mult cu atât mai puțin de împăcare, deoarece ne facem ridicoli.

Mai sunt alții cari susțin înființarea unei biserici autocefale sub autoritatea spirituală a unui cap religios ortodox din afară. Desigur că această soluție ar fi cea mai bună. Are însă un mare neajuns că nu-i posibilă.

În sfârșit mai sunt alții, pentru ideea unirii. Era o vreme când această idee părea la mulți un sceptor. Dacă luăm în vedere însă actuala situație, care a devenit așa de ticăloasă încât multă lume din popor strigă, că preferă un mitropolit turec decât un arhieru grec, atunci nu trebuie să ne mirăm că ideea unirii este luată de unii în serioasă considerație, pentru că este cu mult preferabilă situației detestabile de astăzi și pentru că este foarte ușor de realizat. Sub scutul unirii putem avea o mișcare organizată, un element disciplinat, școli și biserici ca lumea. Putem deveni în curând o forță reală, iar nu pe hârtie simplă. Se vor îndepărta de pe capul chestiunii multe nenorociri, între cari mai ales influența nenorocită a meschineriilor și intrigilor din afară. Tinerimea noastră înzestrată cu educația solidă, ar deveni un izvor de energii armonizate, cu folos real pentru cultura și civilizația neamului.

Argumentele contrarii se cunosc de mult. Le cunoaște toată lumea. Nu trebuie însă pierdut din vedere un lucru. Pe când biserica ortodoxă a fost în țară un izvor de viață și de renaștere națională, pentru elementul românesc din Peninsula Balcanică a fost o calamitate națională. Explicația e ușoară. În România biserica a fost condusă de patrioți români, în Macedonia de fanaticii greci. Aici în țară mitropoliții au fost în fruntea tuturor mișcărilor naționale, în Macedonia episcopii greci cu patriarhul în cap au fost și sunt în fruntea tuturor mișcărilor, cari tind la distrugerea elementului românesc.

Pe lângă aceasta partizanii noștri sunt așa de încercați, încât nu e nici o teamă de a pierde

Bătrina deschise ochii mari, începu să tremure și sorbea cu lăcomie cele scrise.

Draga noastră mamă,

„Mai întâi te rugăm să ne ierți și să ne ierte și Dumnezeu Sfântul, căci am greșit înaintea ta și a Lui. Noi acum din mila Domnului, suntem sănătoși și te dorim pe Dumniata. Acum am început aratul, și după sămănatul pâinii, venim și noi în țară, și vrem să te găsim cu sănătate și bine. Tot din mila Cerului, Floarea noastră ne-a dat o bucurie mare. Îți seamănă Dumniata la ochi. Pe noi să ne aștepti până în Sfântul Dumitru, venim câte și trei: eu, Floarea și Lixandru. Ce mai faco Maria vrăjitoarea? Spune-i sănătate, dacă o întâlnești”.

Îți sărutăm mâinile

Gheorghe, Floarea și Lixandru
Comuna Mercurea, prin Sibiu.

Cu mâinile tremurătoare, cu ochii umezi de bucurie, bătrina vără scrisoarea în sân. I-se înviorase sufletul de această mângâiere neașteptată.

Sărută scrisoarea de bucurie, sta pironită pe prisma casei, și cu ochii înrouați privea departe în zarea fără sfârșit. În capul uliței, în poiana din fața bisericii, Maria vrăjitoarea se certa cu copiii, ce se țineau droaie după ea. Atunci îi veni în minte cuvintele țigăncei.

— Băbuțo, fata dtale e departe tare, dar e sănătoasă și frumoasă.

Și privirea bătrâncii se pierdea în lungul drumului, în depărtările albastre...

G. Vlădeanu-Albești.

vreunul. Din contra, pot fi multe șanse de a câștiga noi elemente.

Nu susținem că biserica unită e singura soluție, căci nu emitem o sentință, emitem o părere. Să se convoace un mare congres național, să se discute toate părerile și hotărârea luată va fi de sigur cea mai autorizată, cea mai legitimă, iar pentru a fi cea mai bună trebuie să fie cea mai practică, căci orice întârziere devine fatală.

O altă problemă este chestiunea învățământului.

Aceasta a fost cea mai slabă parte din acțiunea propagandei românești din Macedonia. S'a făcut politică, gălăgie, tot ce poftesti, dar cultură serioasă română prea puțin. Or, se știe că trezirea tuturor popoarelor la conștiința națională se datorește în prima linie culturii și educației predate în școli. Înființarea unei tipografii pretuiește în trecutul unui popor mai mult decât o victorie pe câmpul de luptă. Editarea de cărți pentru popor, organizarea de conferințe populare, de coruri muzicale și de toate binefacerile activității extrașcolare, strălucesc prin absența lor în programul propagandei noastre naționale.

Și ar fi încă multe de zis, dar e de prisos. Totul depinde de cei prin cari sunt reprezentate interesele românești din Macedonia, punând pe ambițiunea și interesele personale mai puțin pret decât au pus până acum, având marea misiune de a se ocupa în liniște cu inaugurarea unei munci pozitive, de construcție și de înălțare, cu înfăptuirea de idei și de programe, cari să corăspundă nevoilor mari cari se simt și evenimentelor grave, cari se desfășoară la fața locului, spre binele neamului și lauda lor.

Ion D. Arginteanu.

Revoluția din China.

Evenimentul predominant al anului ce încheie n'a fost nici războiul italo-turc, nici conflictul franco-german, nici criza constituțională din Turcia, ci unul potrecut la mii de leghe departare: Revoluția din China.

Această revoluție nu e mișcare insurecțională a unor pături nemulțumite; ea nu are caracterul xenofob al atâtor mișcări populare din China; e o revoltă a unei națiuni de sute de milioane împotriva unei dinastii străine care o apasă și o sângură de aproape trei veacuri: revoltă care, schimbând fața Chinei, va avea o repercusiune și asupra lumii întregi.

În cele ce urmează vom arăta obârșia și adevăratul caracter al acestei revoluții care, în felul ei, poate avea în Asia aceleași urmări pe cari le-a avut revoluția din 1789 în Europa.

Acum 270 de ani, în 1640, un popor războinic tătar-manciurian năvălește asupra Chinei pe care o lungă civilizație de moșșire. După o scurtă și slabă rezistență, poporul chinez, care număra de pe atunci sute de milioane, e cucerit de poporul năvălitor, care la acea epocă nu număra mai mult de zece milioane. Dinastia Tiching, dinastie națională a Manciurienilor, devine stăpâna Chinei.

Popor viguros, brutal, Manciurienii încetușează repede pe Chinezii. Aceștia sunt aserviți până în punctul că ajung străini în țara lor. Funcțiunile principale, demnitățile cele mai înalte cad toate în mâinile Manciurienilor. Chiar în sudul Chinei, unde elementul băștinaș a fost mai rezistent, și unde funcțiunile n'au putut încăpea toate pe mâinile Manciurienilor, demnitarii chinezi sunt supravegheați și călăuziți de câte un înalt demnitar manciur, care asigură astfel hegemonia dinastiei străine.

Într-o singură privință Manciurienii au fost învinși: au trebuit să-și însușiască civilizațiunea chineză. Acest fapt e repetiția unui eveniment istoric. Și vechia Romă, căzută sub lovitura barbarilor, a impus acestora cultura ei. Un proces natural, după care un popor superior asimilează pe cel inferior. Singura deosebire e că în Europa, poporul roman a trebuit să dispară spre a face loc popoarelor de astăzi, pe când în China, elementul băștinaș s'a menținut, primind numai dominațiunea străină.

Dominațiunea manciură asupra Chinezilor e o sângeroasă tragedie socială. Toate izvoarele de bogăție națională au fost acaparate de către stră-

inii cotropitori. Toată depravarea unei oligarchii fără scrupule, s'a întins ca o pecingine asupra țării cucerite.

Mandarinatul chinez, acea înaltă birocrație coruptă și leneșă, e o emanațiune manciuriană. Astfel că poporul chinez, blând, sobru, cu o cerebralitate superioară, muncește din răspuțeri, distingându-se prin munca lui agricolă și industrială, iar manciurienii brutali, leneși, îi răpesc toate bunurile muncii sale, spre a trăi ca niște paraziti.

O asemenea situație nu putea dăinui. Sub imperiul unor evenimente internaționale cari răpeau Chinei o parte din autonomia ei, sentimentul de demnitate națională se rededeșteaptă în Chinezii.

Ideile Europene răsbind tot mai mult în China, progresele tehnice făcându-și tot mai mare loc în Imperiul Ceresc, vechea Chină e frământată, zguduită din temelii și o eră nouă i-se deschide. Tinerii chinezi pleacă la studii în străinătate — în Japonia, America, Europa; — înșăși dinastia manciuriană, simțind nevoia de a se întări, favorizează progresul general, organizând o armată după sistemul statelor europene.

Dar ideile pe cari le primesc tinerii chinezi, plocăți la studii sau educați acasă de instructori militari europeni, nu se potrivesc cu așezămintele vechei Chine aservite, și o înflorire de forțe revoluționare se constată pretutindeni.

De aproape douzeci de ani tinerimea chineză e prelucrată în spiritul ideilor moderne; de zece ani ea cere necurmat reforme, pe cari dinastia le promite, dar nu le realizează.

Sătulă de aceste promisiuni falacioase — cari amintesc pe cele ale lui Ludovic al XVI-lea — tinerimea chineză a hotărât să nu mai ceară nimic unei dinastii pentru care poporul chinez are o adâncă aversiune, și, neîncrezătoare în succesul unei monarhii naționale constituționale, vrea să facă din China suverană o republică federativă.

Cele 18 provincii chineze, guvernate azi de viceregi în numele „Fiului Cerului” vor deveni „Republica Statelor federale ale Chinei”.

Acelora cari cred că o Republică chineză ar fi un salt prea mare în viitor, le vom spune că asemenea Republică a existat cu mult înainte ca poporul francez sau cel american să se fi gândit măcar la această formă de guvernământ. Ca și pe alte domenii, Chinezii au fost precursori și în această direcție.

Dar revoluționarii Chinezi nu urmăresc numai schimbarea formei de guvernământ a țării lor. Odată cu dânsa, ei vor să săvârșească și o profundă reformă socială. Principiile dreptului modern, progresele tehnice, adaptiunea la știința europeană sunt ideile călăuzitoare ale revoluționarilor și — oricât de straniu ar părea faptul — aceste idei găsesc teren prielnic în masele mari. Aversiunea pentru reformele europene, atât de reproșată Chinezilor, e mai mult un rezultat al dominațiunii manciuriene, care va sfârși odată cu sfârșitul acestei dominațiuni.

Revoluționarii Chinezi proclamă sus și tare, în numele unui popor de sute de milioane, că nu sunt dușmanii europenilor, iar mersul revoluției de până azi dovedește că merită a fi crezuți pe cuvânt.

Cereți și răspinziți pretutindeni

„Tribuna Poporului”,

foaia țaranului român și apărătoarea drepturilor lui.

Abonamentul:

1 an . . . . . 4 cor.

6 luni . . . . . 2 cor.

Arad, str. Deák Ferencz 20.

Răvaș din Beiuș.

A VI-a conferință. — Academia română și poezia populară din Bihor. — Fonduri pentru Casa Națională.

Beiuș, 12 Ianuarie.

Conferință a VI-a a despărțământului „Asirei” a ținut-o d. Lucian Bolcaș, a doua zi de Crăciun.

Înainte de a-și desvolta interesanta conferință „Dela leagănul culturii mediterane”, a parentat în termeni duiosi pe bunul român care a fost Alexiu Ardelean, pildă de muncă și onestitate — vrednică de a fi urmată de toți, cei de sus și cei de jos.

Pe cât de necunoscut era în lumea de afară, pe atât de stimat și iubit era în mijlocul nostru. Totdeauna în luptele politice, apărarea intereselor bisericești sale, în orice mișcare de interes pentru binele obștesc, îl vedeai făcându-și datoria de Român.

Figura lui impozantă, de câte ori se înfățișa în mijlocul nostru, făcea impresie plăcută. Alexe Ardelean avea pentru fiecare un sfat bun, un cuvânt de îmbărbătare, sau de mângâiere. Dar nu numai între intelectuali era bine văzut, ci și țărâșimea noastră îl socotea ca pe cel mai bun povătuitor al ei, de care asculta ca de un adevărat părinte.

Mi-aduc aminte. Era în vara anului 1907, în ziua memorabilă a alegerii dlui Vasile Lucaciu de deputat dietal. Cu toate că în tabăra candidatului național domnea o însuflețire ne mai pomenită, o frică grozavă apăsa, ca o povară de plumb, sufletul nostru. Alegătorii din Meziad cei mai îndărătnici alegători nu seoseau. Cu cât trecea vremea cu atât creștea temerea noastră. Erau orele 11 și din Meziad încă nici un alegător. I-am crezut pierduți și un fior de ghiată ne frământa cumplit, gândindu-ne la pierderea luptei. Deodată însă se aude un tunet de aplauze și un strigăt puternic de veselie umple văzduhul, isbucnit din sute de piepturi... Veniau cei 200 de alegători din Meziad, sub conducerea lui Alexe Ardelean, veneau toți în rinduri de patru, cu fața brăzdată de emoția sfântă a dragostei de neam și limbă.

N'a fost pană care să poată turna în cuvinte însuflețirea noastră, când au intrat în tabăra noastră!

Și se știe, aceasta minune nime n'a putut-o înfăptui decât Alexa Ardelean.

Inimă nobilă, caracter ferm, naționalist neînfrânt iată însușirile acestui Român care lasă un gol mare în societatea noastră.

Era deci de datoria noastră ca la înmormântarea lui să-i dăm cinstea cuvenită petrecându-l pe calca veșniciei cu onorurile ce i-se cuvin. În fața groapei reci și nesimțitoare, d. Dr. Ioan Ciordaș a mai spus odată celor adunați cine a fost Alexa și pe cine pierdem în el. Sub impresia adâncă a acestor vorbe sincere și de duiosie sfâșietoare stam uluiți, lacrimi calde curgându-ne pe față.

Încă un adio, din partea bisericești, prin glasul dlui I. Roșu, și glia rece îl acopere pe veci.

Se cuvine, ca în acest ziar, al cărui cetitor și sprijinitor a fost să se facă loc acestor șire scrise întru memoria lui.

D. Lucian Bolcaș ne-a purtat în vremuri de mult apuse, desgropând din istoria trecutului rolul important ce l'au avut Fenicienii în dezvoltarea culturii și industriei. Caracterisând pe acest popor, ca pe un popor de muncă, ne arată ce rol mare pot avea Românii în urma situației geografice, ca să ajungă un popor de îndrumare în dezvoltarea culturii în Orient.

Evenimentele culturale din țară, interesul cel arată pentru dezvoltarea literaturii mulți bărbați de stat ne face a crede că această cale se pregătește și ea va fi.

Conferința, scrisă în o limbă ușoară și frumoasă, a plăcut mult.

D. Ioan Popovici, st. în medicină, a declamat monologul „Musca” producând mult haz.

Amintisem într'un răvaș, că profesorul din Budapesta Bartok a făcut mai multe călătorii în Bihor, adunând colecții întregi de cântări populare românești. Acum „Academia Română” a cumpărat toate colecțiile și le va edita pe cheltiala proprie. Ne bucurăm de această hotărâre a „Academiei Române”, dând importanța cuvenită unei chestii atât de nebăgate în samă la noi.

Tot mai mult se agită lumea românească pentru stringerea de fonduri pe seama unci „Case Naționale” în Beiuș. Colecta a și pornit cu mici cotizații benevole. Unii, în loc de serbarea zilei numelui, varsă banii spre acest scop, alții în loc să depună coroană pe mormântul prietenilor. Cei mai mulți fac rescumpărări de felicitări de anul nou.

Mai știi? O fi ceva! Și lavina pornește dintr'un mic bulgăr de zăpadă! *Senin.*

Acci ce a văzut steaua

— Poveste. —

De Marcelle Tinayre

În vremea aceea, trei caravane poposeau în inima deșertului, printre bazalturile și graniturile cari formaseră odinioară mărețea Palmiră. Soarele mergea spre sfîntit, iar Regii de sub corturile lor, priveau cerul fumuriu.

Toate științele omenesti păreau că înoată în privirile lor și cu ochii ațintiți, păreau că privesc lucruri supranaturale. Barbele lor mari străluceau pe tunici, cum scilipește argintul peste aur; îmbrăcați în haine de aur, cu mitre de aur în cap, în auriul apusului visau gânditori și măreți.

Și cum soarele ajungea la asfințit, magul Baltazar zise:

— „Steaua se va ivi”...

Și Gaspard urmă:

— De când o urmărim, nopțile vin după nopți; nisipurile ni-se dosfășură sămănate de ruine și de osemînți, și în neagra noapte privești deșertului înspăimântă pe conducătorii cămiloror.

— Da, zise Melchior, Steaua, care ni-se arată numai nouă, nu mulțumește mulțimea cea ticăloasă. Acest popor nu știe încotro îl ducem, pentru că nu vede pe conducătorul nostru și nu se vestește că unii ar vrea să se răsvrătească.

Baltazar, cel de-o sută de ani, ridică capul:

— Ei! ce ne pasă de mormurul sclavului care trebuie să meargă pe urma cămiloror noastre? Când trecem măreți sub vestmintele noastre de aur, toți își pleacă frunțile...

— Noi suntem cei mai înțelepți, cei mai puternici, strigă Gaspard, marii magi, cari poruncesc forțelor naturii, regii văzduhului și ai nesfârșitului.

— Suntem, zise Melchior, cei prea sfinți, cei prea curați, singurii aleși de Stea.

Solavii se înșiruiseră în urma cămiloror, și pentru a-și face curaj, începuseră un cântec trist și monoton. Noaptea se apropia, o coață deasă ascundea cerul și nisipurile. Însfârșit ieșiră stelele mai întâiu palide, cu dulcea strălucire a mărgăritarului, apoi scânteietoare și scilipoare; figurile constelațiilor începură și ele să se arate pe cer.

Dar deși cămillele erau înșeuat și totul gata, în zadar conducătorii așteptau semnalul de plecare.

Regii stăteau nemișcați, o grozavă spaimă îi cuprinsese. Toată noaptea stătură muți, căutând Steaua... Dar Steaua nu se mai arăta.

O seară veni, ș'apoi alte seri, și șapte nopți urmară și totuși Steaua rămase ascunsă. Pierdute în mijlocul pustiului fără drumuri, cele trei caravane nu îndrăneau nici să înainteze, nici să se înapoieze.

Printre ceice urmau caravanele magilor, se afla o femeie cu un copil în brațe, care venea tocmai din Ninive. Era o sclavă, de neam ovreică, de a cărui Dumnezeu tovarășii își băteau joc. Totuși robia, care schimbă omul în adevărat animal, n'a putut să-i plece fruntea și priviroa. Imbrăcată într'o rochie albastră cu capul acoperit cu un văl, ea cânta psalmii lui Solomon mult iubitului său copil, care legănat de mâni iubitoare, dormea ghemuit la sinul ei slăbit de oboseală și griji.

Pe această femeie o chemă Thamar. Ea fusese furată de Arabi, ca copilă, pe când păștea oile tatălui ei. Uitase chiar și numele satului ei, dar în sufletul ei plutea, ca un parfum, amintirea patriei.

Regele Melchior o măritase cu un izraelit care murise de dorul țării lui. Măhnita văduvă urmărea caravana, iar seara își legăna copilul, nici bănuind măcar, că o stea fusese conducătorul caravanelor până acum.

La apusul celei de a șaptea zi pe când norii atingeau pământul cu capetele lor alburii, Baltazar grăi:

„O regi, o simt, am greșit înaintea puterilor nevăzute. Este fumul nedreptăților noastre care se pune între Stea și noi. Să cercetăm dar în mulțimea care merge cu noi, de nu vom găsi un drept vrednic de a privi Steaua. Ne vom închina lui, ori cine-ar fi, și îl vom numi „Domnul nostru”.

Cele trei caravane fiind adunate, marele mag vorbi poporului său. Sub cerul albastru al deșertului, începu a se înșira mulțimea pe dinaintea magilor.

— „Nu vezi nimic la Apus, Pharaim-Phalazar?” zise magul căpeteniei ofițerilor.

— „Văd pe Baal, care se duce pe patul său de purpură păzit de dragonii de aur”, răspunse Assyrianul.

Și toți ofițerii răspunseră ca Pharaim-Phalazar. „Cum s'ar găsi un drept printre acești răboinici săngeroși?” zise magul. Să întrebăm pe conducătorii cămiloror și pe servitori”.

Conducătorii cămiloror nu văzură decât profilul negru al ruinelor la orizont.

Sufletul magilor se întrista și nimeni ne mai văzând steaua dorită, mulțimea scoase un geamăt de durere.

Dar când în urma tuturilor roabelor, apăru o femeie cu un copil adormit în brațe, Baltazar îi zise:

„Femeie! spune-ne dacă tu vezi Steaua!” Îi vorbise fără vr'o nădejde, pentru că el desprețuia femeile. Dar ovreica ridicând fruntea-i gânditoare zise: „Doamne, nu văd decât stelele obișnuite, dar în cea dintâiu noapte de călătorie, stând jos lângă cortul tău, mă jucam cu acest copilăș, pe care-l am și care a început să vorbească. N'are decât trei ani, dar mintea îi întrece etatea și vrea să-și dea seamă de tot.

„Stelele fiind răsărite, îi arătam pe celce le iubesc păstorii — căci află, rege, că în copilărie am păscut oile, laolaltă cu mocanii Chaldeenii! — I-le numeam unele după altele și el le învăța după mine. Dar deodată îmi zise: „Dar mamă, aceea stea mare, strălucitoare, care merge înaintea noastră și care pare că-i regina tuturilor celorlalte, aceea ce nume are?”

„Ochii lui erau îndreptați către un punct al cerului care îmi păru gol și întunecos; și de-aceea rideam de vedenia lui...”

„Noaptea următoare, îmi vorbea din nou de acea stea, și de atunci în fiecare noapte, el crede că o vede, mare, frumoasă, strălucitoare și ca însuflețită de o viață dumnezeiască, mișcându-se spre apusul pustiului...”

Pe când Thamar vorbea, copilul se trezi. „Mamă zise el cu nevinovăție, astăseară ea ieșit?”

Thamar ridicându-l în brațe, în goliciunea lui nevinovată, întinse mâna către nemărginitul azur înstelat și strigă cu bucurie: „O! e încă acolo frumoasa Stea! Ea ne face semn să mergem după ea, acolo tocmai la capătul cerului”. Gaspard, Baltazar și Melchior, auzind aceste vorbe, căzură în genunchi înaintea fiului slavei și i-se închină ca unui domnitor.

Apoi, cunoscându-și greșala, se umiliră plecându-și frunțile la pământ, în hainele lor de aur.

„Cine oare e curat înaintea ta, Dumnezeule necunoscut?” ziseră ei.

O voce din văzduh, care trecu ca un fulger, răspunse:

„Copilăria!”

Se auzi un fâlfâit de aripi, care se depărtau în noapte, și când Gaspard, Baltazar și Melchior ridicară capul, văzură Steaua care le suridea.

Trad. de C. Pop.-Tășcă.

Târgurile de țară.

— Dela 21—31 Ianuarie calendar nou. —

21. Baton, S Ivașul-de-sus.
22. Baia-mare, Cal.
23. Luna.
24. Miheș.
25. Aiud, Brețcu, Caransebeș, Ciuc-Cosmaș, Crișul-săsesc, Ghialacuta, Huedin, Roșinău.
26. Bercaș.
27. Bateș, Buziaș, Ibașfalău.
28. Birchiș, Hodoș, Micăsasa, Vârșeț.
29. Canija-mare, Chirpăr, Goroslăul de pe Someș, Sebeșul-săsesc, Zam.

Frenț 1 cor., Kardosi János 1 cor., Mihai Dăscău 2 cor., Maxin Bég 2 cor., Vasilie Soritău 2 cor., Ana Coțoi 1 cor., Alexandru Faur 1 cor., Alex. Matica 1 cor., Alex. Margea 4 cor., Gheorghe Doța 2 cor., Lucreția Frențiu 3 cor., Nicolae Faur 1 cor., Vasilie Barbura jude 10 cor., Stefan Soritău 1 cor., Marian Măguran 1 cor., Vasilie Hanci 2 cor., Stefan Șerb 2 cor., ôzv. Pajusáné 40 fileri, Ioan Iva 1 cor., Onuți Margea 2 cor., Csorba Antal 10 cor., Filip Oancia 2 cor., Măriuța Bacos 1 cor., Florița Lupșa 1 cor., Iuliana Costea 1 cor., Ioan Coțoi Roșu 2 cor., Papp Béla 5 cor., Ioan Ardelean 1 cor., Alex. Rob 2 cor., Nicolae Rob 1 cor., Todor Soritău 2 cor., Ioan Vesa 1 cor., Adamovici György 2 cor., Constantin Luțai 3 cor., Ioan Precup 2 cor., Oancia Florea 2 cor., Alexa Danci 5 cor., Petru Hanci 5 cor., Ioan Dărău 2 cor. De tot 408 cor. 80 fileri.

Bonești, 16 Ianuarie st. n. 1912.

Lazar Igrisan,
învățător.

Știrile zilei.

— **Anul nou în Arad.** Anul nou a fost sărbătorit cu obișnuita solemnitate în Arad. Dimineata s'a celebrat serviciul divin în catedrală, prin părintele protopop Vasile Beleş, cu asistența preoților G. Bodea și Traian Vațian și a diaconului Dr. L. Iacob. Predica ocazională a rostit-o în fața unui număr mare de credincioși părintele Traian Vațian.

După sf. liturghie, credincioșii, cler și mireni, un mare număr de cărturari și țărani s'au prezentat la aula episcopescă pentru a felicita pe P. S. Sa Episcopul I. I. Papp. P. S. Sa a primit delegațiunea credincioșilor în sala festivă a aulei episcopesci. Intre cei de față am remarcat pe dd. Dr. Nicolau Oncu, Roman R. Ciorogariu, Sava Raicu, Petru Truția, Vasile Beleş, Dr. Sever Ispravnic, Traian Vațian, Dr. L. Iacob, Dr. G. Ciuhandu, Ioan Moldovan, Dr. Ioan Nemet, Sever Bocu, Iosif Moldovan, G. Bodea, Cornel Lazar, etc., toți reprezentanții Consistorului, școalelor și ai parohiei și un numeros public din Arad. În numele credincioșilor l'a felicitat pe P. S. Sa directorul seminarului P. C. Sa Roman R. Ciorogariu.

P. S. Sa Episcopul, plăcut impresionat de această manifestație unanimă a societății din Arad a mulțumit în cuvinte călduroase celor prezenți, îndemnându-i la iubire și pace frățească, la muncă și la alipire către biserică și neam. Vorbind de dureroasele sfășieri din anul ce a trecut și-a repetat sfaturile părintești din pastorală dela Crăciun, exprimându-și nădejdea că în anul ce vine se va sălășlui pacea și înțelegerea, fără de care o societate nu poate să propășească.

Publicul a făcut ovații călduroase înaltului prelat.

După aceasta P. S. Sa a primit vizitele reprezentanților autorităților civile și militare din Arad, cari l'au felicitat. Un mare număr de fruntași au fost reținuți la dejun, în aula.

Poetul Octavian Goga, aflându-se în Arad, numeroși amici ai săi, l'au căutat la hotelul dela Crucea-Albă, aducându-i omagiul iulării și a devotamentului lor fără margini.

— **II. Sa Episcopul Gherlei sănătos.** Din Budapesta se anunță „Gazetei” că P. S. Sa episcopul Vasile Hossu, care cum se știe, era bolnav, s'a restabilit.

În cursul acestei luni episcopul se va duce la Semering pentru a se restabili complet.

După aceea își va ocupa scaunul arhiepiscopesc la Gherla, unde are de introdus mai multe reforme pe terenul cultural.

Episcopul Hossu vrea să clădească la Gherla o nouă reședință, o catedrală și un seminar.

— **Regele Carol către armata română.** Cu ocazia anului nou, M. Sa Regele a dat următorul înalt ordin de zi:

„Ostași,

„La începutul anului, întâiul Meugând se îndreptează cu dragoste și recunoștință către

scumpa Mea armată, care a luat un avânt așa de înbucurător în toate ramurile activității sale.

„Prin înființarea de mai multe noi regimente și prin înzestrarea cu materialul cel mai perfecționat, armata s'a întărit într'un mod simțitor, iar țara a făcut și de astă dată cu deplina încredere ce are în voi, însemnate jertfe, sigură fiind că veți răspunde ori când la așteptările sale. Vouă vi-se impun dar o muncă statornică și sfurtări neobosite spre a vă arăta vrednici de atâta îngrijire cu care sunteți înconjurați.

„Cu prilejul inspecțiunilor Mele și al manevrelor mari conduse de iubitul Meu Nepot, s'au pus iarăși la iveală însușirile voastre ostășești, de mult cunoscute de Mine.

„Mulțumesc șefilor tuturor treptelor ierarhice pentru devotamentul cu care îndeplinesc datoriile lor, precum și vouă pentru râvna voastră.

„Armata pășind înainte fără șovăire pe calea progresului și abnegației, Ne îndrăduiește să privim viitorul cu liniște și siguranță.

„Pătruns de această credință, vă urez la toți sănătate și ani mulți fericiți”.

Dat în București, la 1 Ianuarie 1912.

Carol,

— **Răscumpărarea felicitărilor de anul nou.** D. Nicolae Oncu, directorul institutului de credit „Victoria”, și-a răscumpărat felicitările de anul nou dăruind „Reuniunii femeilor române din Arad și provincie” suma de 25 coroane, pentru sporirea fondului din care se va clădi noua școală română de fete din Arad.

— **Un țaran marinimos.** „Gaz. Tr.” i-se scriu următoarele: Comuna Ucea de jos (com. Făgărașului) e în jale mare. Țăranul fruntaș, plugarul iscusit, muncitorul neobosit, Nicolae Gurlea (cunoscut sub numele de Lăica lui Man) casar și colector comunal, membru al reprezentanței comunale; un valoros bărbat al comunei politice și un și mai valoros membru al bisericii și școlii greco-ortodoxe române din comună a încetat din viață în 12 Ianuarie n. în etate de 51 ani, fără de a lăsa moștenitori. O parte, nu chiar neînsemnată a averii sale, — bani în numerar, hârtii de valoare și realități, a lăsat-o răposatului bisericii și școlii din comuna natală — iar cu 200 cor. a înființat un fond pentru salarizarea cantorilor bisericesti. Binecuvântată să-i fie memoria! Un consătean.

— **Pământ țăranilor din România.** Din București ni-se scrie: Guvernul a intervenit pe lângă Cassa Rurală ca în primăvara acestui an să împartă la țărani toate pământurile cumpărate de această casă, în valoare de peste 30 milioane lei.

În același timp Cassa Rurală, în vederea dezvoltării ce au luat serviciile sale, are intențiunea de a spori capitalul său care este azi în valoare de zece milioane lei.

— **Se caută medici români.** Din Bozovici ni-se scrie: Aici în cercul Bozovici s'a deschis concurs pentru ocuparea unui post de medic cercual cu dotațiunea: Salar 1600 cor., pentru cvartir 500 cor. și spesele de călătorie 600 cor. Rugările sunt a se adresa protopreturei din Bozovici până la finea lui Februarie 1912. Alegerea va fi la 10 Martie 1912. Fiind cercul curat românesc ar fi de dorit ca să vină un medic român, cu care se pot înțelege pacienții. Respectivul ș'ar putea crea aici la noi și o avere frumoasă dacă va fi sârguincios.

— **Lipsă de medici în comitatul Timișului.** Consiliul administrativ al comitatului Timiș a constatat că la concursurile publicate pentru ocuparea de mai multe posturi de medici pe teritoriul comitatului nu a intrat nici o anunțare. Astfel nu se găsește medic nici pentru comunele Folia și Vărădia, fiindcă retribuiția e în disproporție cu munca și traiul scump.

Consiliul a hotărât să ceară dela ministerul de interne pe seama acestor medici câte un adaus local de 1200 coroane.

— **Serbare culturală în Bistrița.** Ni-se scrie Luni a doua zi de Crăciun din partea tinerii economi din Bistrița, s'a dat o producțiune teatrală împreună cu joc, la care pe lângă un număr foarte mare de țărani și foarte mulți fruntași intelectuali, a luat parte și Dr. Mihali, putat diotal și președinte al clubului parlamentar cu doamna, fiind primiți cu mari ovațiuni. S'a jucat piesele „Otrava femeiască”, comedie în trei acte de N. Țintariu și „Dragostea adevărată”, piesă populară în două acte cu cântări, de dom. Teodor Bogdan, învățător în Bistrița. Deși a sta din urmă are unele neajunsuri disparentă, tuși fiindcă tinerii diletanți s'au achitat peste reptare bine de roluri și fiindcă cu deosebire fetele de țaran F. Prislopian ca Ileana, F. Zogrean Marișca țigancă vrăjitoare, și Măriuța Toma soție de redactor, au fost foarte mult aplaudate producțiunea a avut un succes moral strălucit.

Și-au jucat foarte bine rolurile și tinerii I. Sompălean ca redactor, Vasile Bucur ca servitor, Ioan Urs ca medic, Pavel Lichi ca tânăr în gosit în Ileana, Mitru Toma ca agent de comerț, Mitru Vichi, ca jidan și Pavel Urs Gheli, ca preot. După reprezentațiune a urmat joc, la care fruntașii noștri intelectuali în frunte cu dl protopop Gheorghe Stanciu, precum și și dna Mihali s'au ținut un lung timp între rânii și meseriașii noștri. — Aurelia Radu.

— **Petrecerea din Cața.** Luni în Decembrie 1911 st. v. s'a ținut o producțiune teatrală cu elevii școlii și tinerimea adultă din Cața. Fiind un timp foarte urât nici nu era pofit a se aștepta la oaspeți străini. În clipa timpului venit-a cine n'am gândit, d. I. G. Mircea din București. Afacerile nepermițându-i a veni mai curînd și deși trenul sosesse târziu, tuși nu a pregetat o osteni și a se presenta în noi cel puțin la sfârșitul producțiunii, așa că câteva ore cât a stat, pentru întreg poporul au clipe adevărate de veselie. Pe lângă toate jertfele a făcut împreună cu frații săi și alți câțiva comunei natale Cața, stabiliți în România, își uită de locul nașterii, ei caută a ne ajuta se poate moralmente și materialmente pe toate le. Cu această ocaziune văzând buna armonie în tinerime, iar nu s'a abținut dela jertfă, ei a pentru biblioteca școlară și parohială 40 cor. pentru tinerime punând bază unui fond de 60 tinând și o frumoasă vorbire. În numele elevilor și al tinerimei aduc și pe această cale cele sincere mulțumiri, dorindu-i ca bunul Dumnezeu să-i răsplătească și să ni-l trimită cât mai des în noi Jertfit-a cu ocaziunea comasării, ca omnoscător de lege, având drept de avocat, a sfaturi poporului în afacerile comasării. Făcând fond pentru susținerea învățătorului. Apoi stăruința în prima linie a deale și-a câtorva ai Cății, făcându-ne a frumoasa clădire școlară costă 50 mii de coroane.

Recunoștința caldă a poporului îi este veșnic răsplătită. Cața, la 27 Decembrie 1911. George I. învățător.

— **Curse de săniuși și ski, la Sinaia.** comitet de organizație în frunte cu prim Sinăii O. Manolescu, inspectorul Vlăchide și ginerii Sângeorgean și Nicolescu va organiza o serie de curse de bobleigh (săniuși) și în decursul unei luni Ianuarie st. v.

Vor lua parte afară de Principele Carol, președintele societății „Săniuța”, toți membrii societății precum și ai clubului de săniuși împreună cu mai multe persoane din înalta stocrație Bucureșteană.

Pelângă cupele de aur și argint oferite Kronprințul german, Principele Carol și Prințul Valentin Bibescu se vor mai oferi ca premii multe obiecte de artă, oferite de diferite societăți și alte persoane din elită.

Cursele se vor deschide în ziua de 8 Ianuarie st. v.

— **Dăruiți.** Dl Virgil Comșa, șef-contoabil băncii „Agricola” din Hunedoara a dăruit pe Fondul gimnaziului din Brad, suma de 100 cor. iar pentru despărțământul Hunedoara al „Asociației” 100 cor.

— **Gara nouă în Arad.** La 20 Ianuarie se va deschide noua gară a Aradului, zidită alături de gara veche. Noua clădire e impozantă. La dire s'a ținut seama de cerințele mai exacte ale circulației moderne.

La primăvară se va renova și gara veche

ferecați cu lanțuri. Dar atunci cine fuseseră cei dintâi? Guvernatorul află că cei doisprezece executanți, erau niște șefi de triburi, veniți să-și prezinte omagiile și darurile lor funcționarului francez. Prin spirit de compensație ofițerul dăte aunci libertatea adevăraților condamnați, încercându-i cu darurile aduse de nefericiții șefi de triburi. Dar morala acestei greșeli a fost că guvernatorul câștigă prin gestul său stima, admirațiunea și dragostea indigenilor, fiindcă, spun ei, el s'a arătat aspru față de cei mari și bun și generos față de cei mici.

— Se rentează, ca să se trimită haine spre curățire la spălătoria mecanică Béla Haltenberger (Cassovia) Kassa, deoarece se curăță și văpșesc la perfecție. Gulere și manșete se spală alb ca zăpada și cu luciu de oglindă. Lucrare repede, serviciu prompt. Anul înființării 1910. Hotelele, restaurantele și institutetele au redus.

Poezii populare.

Bădița de peste deal,
Ar veni și n'are cal,
I-ași bădița, cal cu plata...
Și mai vin la noi vre-odată!
Da zău, vino și pe jos
Că te-oi primi bucuos,

Vind bade până-s fată
Că dacă m'oi mărita,
Ai veni, nu-i cuteza.
In cosă de soacru-mea,
In tindă de socru-meu!
In curte de mutu-meu!

Foate verde pe șindile
Cântă cucul de trei zile,
Eu credeam că-mi cântă mie
Dar el cântă a pustie,
După biata ciocărlie
Și așa cântă de cu jale,
Tu te duci badeo sărace
Eu cu dorul tău ce-oi face?
Dorul tău e desmierdat,
Trebuie'n brațe ulcat,
Dorul teu e mădarit
Trebuie'n brațe nvalit,
Și dorul tău e dor greu,
Nu-l poți purta'n sânul meu
Io's copilă tinerea
Nu știu dorul n'angăia
Io's copilă desmierdată
Nu-s cu dorul învățată!

Tu te duci bade te duci
Pe sub fragi și pe sub nucii,
Du-te zău, dar iară vină
Nu mă lăsa obișrăină!
Ca pe-o floare într'o grădină,
Dar nici floarea nu-i străină
Și ea are rădăcină
Vino zău, bădița vină!

Tu te duci bade o sărace,
Dar cu dorul tău ce-i face?
— Tu mândră nu-i face rău
Că rămâi în satul tău,
Dar ce-o fi sărac de mine,
Că mă duc în țări străine,
Unde nu curse pe nime,
Fără frunza și iarba
Și dorul delu mândra.

Eu mă duc mândruță'n țări,
Dar te rog să nu porți flori,
Nici să nu te împodbești
Nici la joc să nu pornești.

Ite albă mi-oi cerni
Dacă tu bade-i porni,
— Tu te duci bade sărace,
Eu cu dorul tău ce-oi face,
— Da tu mândră-i face bine
Că mai sânt voinici ca mine!
Chior o sută, chiar o mie,
Las' să fie tot de-arândul
Dacă nu-i care-mi-i gândul
Las' să fie tot șiraș
Dacă nu-i care mi-i drag,
Las' să fie cât frunza,
Dacă nu ești dumniata!

Mișcare culturală și socială

— Petreceri, concerte. —

20 Ianuarie n.

Teatru în Avrig. Tinerimea adultă din Avrig. Invită la reprezentația teatrală, urmată de joc, ce va avea loc la 7 (20) Ianuarie în sala mare a hotelului comunal. Se va juca »O ședință comunală« de Gh. Stoica. Inceputul la orele 8 seara.

21 Ianuarie n.

Teatru în Vidra. Tinerimea din Vidra-medie. Invită la reprezentația teatrală, urmată de joc, ce va avea loc la 8 (21) Ian., în sala școlii gr.-or. române din Vidra-medie. Se va juca »Seara pe uliță«, tablou, și »Țiganul în căruță«. Inceputul la orele 8 seara.

21 Ianuarie n.

Teatru în Buteni. Tinerimea română din Buteni. Invită la reprezentația teatrală urmată de dans, ce va avea loc la 8 (21) Ian., în restaurantul »Coroana«. Se va juca »Rămășagul« de V. Alexandru și »Calea cea mai scurtă spre divorț« de I. Agârbiceanu. Inceputul la orele 8 seara.

Venitul curat se va adăuga la fondul pentru zicitea școlii române de fete din Arad.

ECONOMIE.

„Victoria“.

„Revista Economică” din Sibiu publică în numărul său mai nou următorul articol:

Ziarele maghiare întâi, și pe urmă și unele din ziarele noastre cotidiene au înregistrat în zilele trecute faptul, fără precedent până acum în istoria băncilor noastre, că o bancă maghiară a cedat terenul ei de afaceri unei bănci românești, și s'a contopit cu aceasta. Banca românească, care a reușit să facă aceasta adevărată minune pentru zilele și împrejurările noastre este fruntașul nostru institut „Victoria” în Arad, care an de an surprinde lumea cu nouă și nouă progrese. După ce în 1910 a afiliat institutul „Lunca” din Boroșineu și a deschis în acest centru al unui cerc curat românesc o filială, „Victoria”, mulțumită culanței sale de afaceri și agilității conducătorilor ei a ajuns deja în scurtă vreme să domineze aproape singură întreg cercul Boroșineului. Intre astfel de împrejurări și în urma concurenței naturale, ce puternica „Victoria” a început să facă celorlalte două bănci neromânești din localitate, situația acestora a devenit din ce în ce tot mai grea. Rezultatul a fost că „Gyulavidéki takarékpénztár” din Gyula ne mai putând rezista concurenței, și-a oferit filiala sa din Boroșineu institutului „Victoria”, care a acuirat-o pe acesta în condiții avantajoase, împreună cu cel mai frumos edificiu din piața Boroșineului. În acest edificiu azi este deja instalată filiala mărită a „Victoriei” firma căreia, așezată în locul firmei maghiare „Gyulavidéki takarékpénztár r. t. fiókja,” vestește departe victoria, ce fruntașul nostru institut a re-purtat pe teren economic-financiar în Boroșineu și cerc.

Acuirarea filialei băncei maghiare din Boroșineu din partea „Victoriei” constituie nu numai pentru aceasta un însemnat pas înainte prin faptul că i-se lărgeste baza de operațiune și i-se înmulțește în mare măsură clientela, ci este și din punct de vedere național-cultural și economic un act de mare însemnătate și de mare folos obștesc pentru poporul nostru.

Felicităm și noi pe conducătorii „Victoriei” la noua acuziție, ce au făcut și prin care indică calea ce ar trebui să urmeze în mai multe părți băncile noastre concentrarea forțelor prin fuziuni.

Bursă pentru pomărit. Comisiunea economică a comitatului Sibiu a publicat un concurs la studiu anual de 260 cor. pentru cercetarea cursului de pomărit dela institutul de economie din Medias. Cursul durează din 1 Februarie 1912 până la 1 Decembrie. Se admit la concurs tineri din comitatul Sibiului. Petițiile se adresează către vicecomite, până la 15 Ianuarie 1912.

„Hebe” societate pe acții în Bistrița. Sub firma aceasta s'a înființat în Bistrița o societate pe acții cu un capital social de K. 100.000. Scopul societății este luarea în arindă și exploatarea băilor și a apei minerale din Sângeorgiu român. Direcțiunea este compusă din următorii: Dr. Demetriu Ciuta, Dr. Leon Scridon, Dr. Dionisie Longin, Dr. George Pavel, Dr. Alex Pop (Rodna) și un delegat al comunei Sângeorgiu.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 19 Ianuarie n. 1912.

Prețurile cerealelor după 100 kg. a fost următorul:

Grâu de Tisa	— — — —	K. 22.95 — 24. —
„ din com. Fejér	— — — —	22.80 — 23.65
„ din com. Pesta	— — — —	22.85 — 23.70
„ din Bănat	— — — —	22.95 — 23.70
„ Dunărean	— — — —	22.95 — 23.70
Cucuruz	— — — —	K. 16.70 — 16.80
Secară	— — — —	19.80 — 20.15
Ovas	— — — —	19.50 — 19.60

Prețul bucatelor pe termen.

Prețurile sunt a se socoti după 50 kg.

Grâu pe Octombrie 1911	— — — —	K. —
Grâu pe Aprilie 1912	— — — —	11 — 68
Grâu pe Mai 1912	— — — —	11 — 55
Secară pe Aprilie 1912	— — — —	10 — 14
Cucuruz pe Mai 1912	— — — —	8 — 58
Ovas pe Aprilie 1912	— — — —	9 — 63

BIBLIOGRAFII.

A apărut și se găsește de vânzare la „Librăria Tribuna”:

Calendar pe anul 1912

„Calendarul Minervei” pe anul 1912
Prețul 1.25 Cor., 45 fileri porto recomandat
Călimdarul Poporului (Sibiu) a 40 fil. + 10 fil. porto.
Călimdarul Săteanului (Sibiu) 30 fil. + 10 fil. porto.
Calendarul Poporului Român a 40 fil. + 10 fil. porto.

I. Slavici: Români de peste Carpați a 20 fil. + 5 fil. porto.
Gorun, Știi românește? Ed. de lux cor. 2. + 10 fil. porto.
Radu D. Rosetti. Razna... Ca o scrisoare N. Jorga a 3 cor. + 10 fil. porto.
M. Sadoveanu, Un instigator a 1.25 + 10 fil. porto.
Börnstjerne Björnson, Synnöve Solbakken a 1.50 + 10 bani porto.

Posta Administrativă.

Teodor Orădan Bihar-Ilye. Am primit 4 cor. abo. pe anul 1912.
George Ostoi Temesszécsény. Am primit 8 cor. abonament pe anul 1912, 1911.
Simon Brae Chisineu. Am primit 2 cor. abo. pe sem II. 1911.
Toma Baltean lui Gligor Bărzava. Am primit abonament pe anul 1911.
Vasile Sirbu Sasca. Am primit 6.50 abonament pe la finea anului 1911.
Pavel Ivan Vârșet. Pentru foaia „Poporul Român” a vă adresați administrației din Budapesta Istvan u.
Ignatie Vișoiu Chelmac. Abonamentul Dluu Dam. Vișoiu Kitiș, e achitat până la finea anului 1911. Că 3 abonați s'a trimis foaia.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
„Tribuna”-Institut tipografic Nichein și Com.

GUSTAV FRICK

Ornament artistic și pentru edificii în
Medias—M. dgyes, Strada Schmlad No 26.

Pregătește în atelierul său aranjat cu mașini
toțfelul de lucrări pentru zidiri, lucrări
de tinichea, înfrumșetări, acoperire de biserici
și turnuri, lucrări de stacmol turnat pentru
ornament, precum și pentru firme, apoi și
vane de scaldat în toată mărimea ș. a.

Prima tocitorie artistică, aranjată
cu putere electrică și magazină
de articole de oțel și briciuri

FRITS FERENCZ

Szeged, Tl. za Lajos körut 54.

Bogat depozit de articole de oțel englezesc și
franzuzesc. Mașini americane de tuns părul și

barba, sistem nou,
pietri de ascuțit
englezești, pre-
cum și diverse
articole de ras și
frizat. — Serviciu
prompt. Prețuri
ieftine!

Dacă a-ți încercat toate!

și tot nu v'au trecut durerile reumatice
cereți o sticlă de

spirt de gheață

care face să înceteze imediat orice
durere de cap, de dinți

provenite din răceală, ca de exemplu:
junghiuri în coaste și în spate
se folosește cu rezultat bun. Iar în
contra guturaiului singurul remediu.

Prețul unei sticle 60 fileri, o
sticlă mare 1 cor. 20 fileri,
3 sticle mari sau 6 sticle
mici se trimit porto franco.

Cantități mai mici nu se expediază.
Se găsește și se poate comanda dela

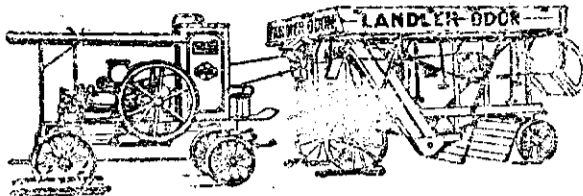
Szémann Agoston,
farmacist.

Hatvan, Fő-tér 126. sz.

Se expediază zilnic în toate părțile.

Patentatură originală din Svedia.

„ROBUR” motor cu o'el natural
în urma multiplelor calități este
cel mai bun dintre toate mo-
toarele de acest fel
având o putere de 2—300 cai (HP.)

Noutate! Noutate!

Lucru neîntrecut de ieftin!

Il recomandăm poentru:

mori-, ateliere industriale
și la toțfelul de mașini agricole.

Spese la cias după fiecare HP. 1 1/2 fl.

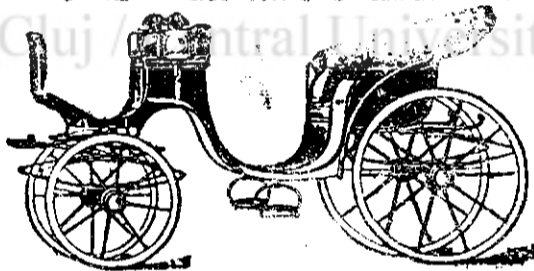
Nu este supus supravegherei finanțelor!

Se vinde și în rate! Garanție deplină!

Mașini, motoare folosite se schimbă cu nouă.
Catalog la cerere trimis gratis.

Landler Ödön, Motortelepe,
Budapest, Lovag u. 2.

Huber Péter
selar, lustritor, dogar și ferar.
Temesvár-Gyárvaros,
Strada Buziaș Nr. 8

Primește ori-ce lucrări de șelarie,
lustruire, dogărie și ferărie, precum
și reparaturi, pe lângă prețurile cele
mai moderate. Material prima cali-
tate. Serviciu prompt și conștiincios.

STAMM EDE
SUCCESOR

RESCH FERENC

atelier de mașini de cusut și biciclete
Temesvár, Str. Merczi 4.

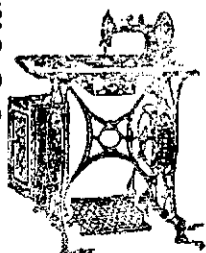
Are magazin de mașini de cusut
PFAFF de toată mărimea și cu pre-
țurile moderate. Mare asortiment de
Goarne. Prețurile se pot solvi în rate.

Cele mai noi

gramafone

fără schimbarea acului
pe lângă prețuri con-
venabile. Telefon 459.

Preț-curent la do-
sintă trimite gratuit.

Imprumut ieftin,

fără cheltuieli anticipative, cu procente de
4/0 și amortizație, pe pământuri, dela 10—65
ani, rămânând procentele aceleași.

Ofer diferite mașini agricole

fabricatele cele mai bune, construcția cea
mai perfectă, precum: mașini de treerat, cu
abur, benzin și olei, mașini de semănat și
și cosit cu abur, benzin și olei pe lângă pre-
țurile cele mai convenabile cu plătire în rate.

Cumpăr, vând și parcelez

moșii, pământuri, fabrici și case. Vând mașini,
motoare calitate bună, preț ieftin. Instalez lu-
minare cu acetelin și vând obiectele necesare.

La dorință trimit specialist.

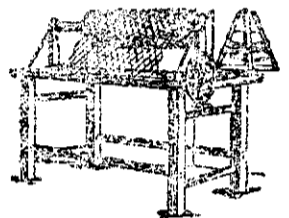
Caut agenți la sate, pe lângă onorar.

Agentura generală comercială.

Palmer Mátyás

Timișoara, Strada Jenő-Herceg Nr. 13.

Cele mai ex-
celente instru-
mente pentru
săparea de

fântâni arteziene le pregătește
și expediază

Várady Lajos,

fabrică de instrumente

Hódmezővásárhely,
VI, Ferencz-utca.

Nu trebuie să anteprenori; domeniile, co-
munele, singuraticii: singuri pot face să-
parea cu instrumentele mele.

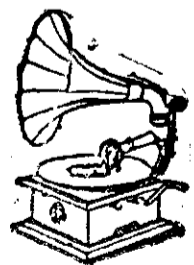
Primlucrător mijlocesc.

Recomand și mașini pen-
tru împletitul de sirmă.

Catalog de prețuri trimis gratis și franco.

Premlat la 6 expoziții.

Ceasornice, giuvaere,
gramafone și plăci

se pot cumpăra pe lângă garanție de 10 ani,
cu prețurile cele mai ieftine din întreagă țara,
fie chiar și pe rate, — la marele depozit alui

TÓTH JÓZSEF,

ceasornicar și giuvaergiu,
Szeged, Dugonics-tér 11.

Reparaturi cu garanție de 5 ani se fac ieftin.
Catalog ilustrat trimis gratuit. Nenumărate
scrisori de recunoștință. Caut revinzători.

P. Bittenbinder

colorator de mășuri, curățitor chemic de băne și spălător.

Timișoara — Temesvár.

Centraia: Józsefváros, Fröbel-u. 37.
Filiala: Gyárváros, Fő-utca 27. sz.

Curăță și colorează, chemic, orice haine de dame, domni și copii, perdele, pânzături și îmbrăcăminte de mobile. — Apoi spală și calcă orice fel de albituri, gulere și mangete. Comande din provincie se fac prompt. Costume bărb. curăț chemic cu 3 cor. Fărbuește totfelul de tort în diferite colori.

Hegyi János,

măestru lăcătuș de lucruri pentru zidiri și de artă.
Atelier de mașini și depozit de mașini agricole.

(Casa proprie) Aiud — Nagyenyed, Strada Tövisi-ut.

Primește ori-ce lucrare de lăcătușerie artistică și pentru zidiri, precum și lucrarea și repararea de mașini agricole și industriale. La a cele mașini cari nu se pot executa în atelierul meu, am luat reprezentanța și depozitul, mai multor fabrici, despre a căror fabricații m'am convins în d cursul anilor, că sunt excepționabile. Rog să se adreseze în ori ce afacere referitor la bransa aceasta, — la mine, servind ori și cui cu lămuriri. Țin în depozit și mașini de cusut, cele mai bune fabricații, precum și cumpene, cântare, decimale — Prețuri terine. — Catalog gratuit. Se dau cu garanție și condițiuni de plătire și în rate.

Invenție senzațională.

Szabadalom
m. 9956.

Törvényileg
védve 141.

ANTICOL

Brevetat sub
No 3956.

Scutit prin lege
sub No 141.

In atenția prășitorilor de vite!

ANTICOLUL e de un efect uimitor **COLICEI.**
in contra:

Experiența de doi ani la regimentul L de husari arată că în contra colicei nu există un alt leac mai cu efect decât ANTICOLUL, deoarece în toate cazurile și un prav ajunge ca să producă efectul așteptat. La cai în cazurile cele mai grave e destul un prav, vindecare la 1½ ore. La vite cornute 1 eventual 2 pravuri, vindecarea 1 oră
la propriul interes comandă o cutie, ca să o ai în caz de lipsă, costă 4 coroane (2 pravuri).

Se poate comanda la:

LABORATORUL ANTICOL

Mayer Ignác, med. veterinar șef reg. Brașov.

Kaiserl. und Königl.
Husaren-Regiment Kaiser No 1.

Certificat.

Subsemnatul am folosit preparatul dlui Mayer Ignác, medic veterinar de stat, la boala așa numită colică, atât a cailor mici cât și la ai regimentului, cu un rezultat uimitor, pentru care, precum și pentru forma ușor de usat îl recomand cu căldură oricui.

Brașov, 21 Aprilie 1896.

(L. S.)

ss. Litke, colonel.

Fabrică de ceasornice electrice și ceasornice de turn

gr. Thorotzkai és Társa

Rozgonyi és Lendvai

Budapest, VII, Sziv u. 32

Pregătește

ciasuri pentru furn

din material de seamă cu funcționare precisată, în orice mărime.

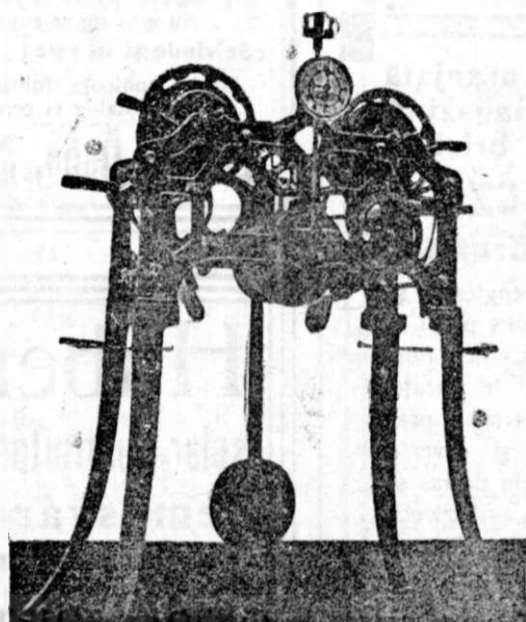
Ciasuri principale și laterale electrice, ciasuri vertizatoare pentru școli și fabrici.

Ciasuri pentru castele, căsării și terase și jocul dangătului de clopote. — Primește reparaturi, precum și prefacerea ciasurilor vechi în ciasuri de turn cu salt de minut.

Cea mai mare și mai modernă fabrică de ciasuri electrice și de turn din Ungaria.

Ciasornicaril permanenti ai capitalei și furnizorii cailor ferate ungare și fabricilor de tutun și casei de amanet.

Premiat la expoziția gener. din Pécs cu medalie de aur și la expoziția asociației industriale din Ară cu diplomă de onoare.

Am onoare a face atente damele asupra salonului meu de

corsete.

Lucrez corsete după măsură, fason franțuzesc, cu preț ieftin.

Reparaturi se primesc și se efeptuiesc ieftin.

Merg după dorință și acasă. O cartă postală este îndeajuns.

Rog stimatele doamne numai la o probă ca astfel să se poată convinge. — Cu stimă:

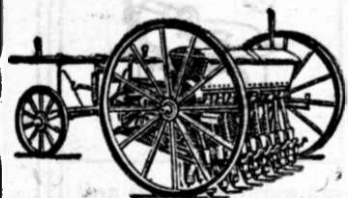
**Salonul de corsete
JOSEFINE BINDER**

Sibiu — Nagyszeben

Strada Cisnădiei Nrul 20. — Etajul I.

Noutate!

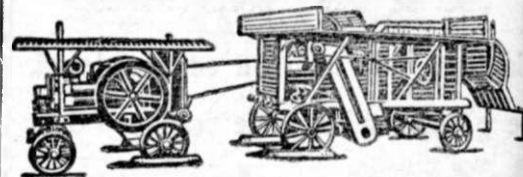

Depozitul fabricii de mașini agricole

Gömöri Testvérek,

Budapest, IX., Boráros-tér 2.

Noutate!

Reprezentant pentru Ungaria al firmei JEZEK K. & R. fabrică de mașini și turnătorie de fier în Blanskó.

Mașinile de treerat, — aranjamente complete de mori și mașinile de semănat — livrate de Gömöri Testvérek — în urma mulțămirii generale — le recomandăm tuturor agronomilor.

Recomandăm mașinile noastre de sămănat construcție solidă, corespunzătoare tuturor pretențiilor, cu despărțimente separate pentru sămănatul porumbului. — Recomandăm încă următoarele specialități: Mori cu cilindre de piatră și site, pentru măcinat mare, mijlociu și fin, la putere de apă, abur și motor.

Mașini pentru fabricarea țiglei, aranjamente complete pentru fabrici de țigle. Mașini pentru țigle de cement și de spart piatră.

A fost distins cu nenumărate premii: cel mai nou sistem de mașini de treerat, cu motor, pe cari le recomandăm în deosebi on. agronomi, pe lângă garanție și condiții acomodată de plată. — Pentru instrucția necesară la conducerea acestor mașini trimitem om de specialitate.

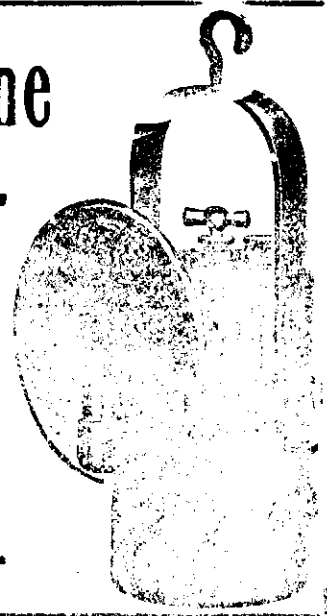
Pe cei cari doresc să cumpere îi vizităm în persoană, având astfel cumpărătorii un câștig și anume onorariul ce l'ar încassa în alt chip, agentul.

SERVICIU PROMPT!

Catalog la dorință trimitem gratis.

Lampe pentru mine
și tot felul de lampe cu acetylenă,
fabrichează

Bartos Zoltán
fabricant de lampe,
Budapest, VII., Gizella-ut 55.

Fabrică de clopote

Szlezák László
fabrică p. turnat clopote, accesorii de turnuri și stativele lor
Budapesta, Frangepán-u. 77.
(Casa proprie. Lingă stațiunea tramv. electric).

Se recomandă pentru executarea oricărui lucrări din acest ram, ca turnarea de clopote noi și vechi, pelângă garanție de mai mulți ani, cu coroană de fier invenția mea. Pregătesc statine drepte și plecate pentru clopote. Preliminare se trimite la cerere gratis și franco. — Dacă dorința merge și în provincie pe spesele proprii. Execuție solidă.

Distinsă la expoziția universală din Paris.

Cel mai ieftin loc de cumpărat e
Marchitânia G. Florian & Comp.
Versecz. Telefon 78.

Mare asortiment:
de pluguri, osii, ferării, unelte pentru casă și bucatărie, vânzări în regie a urzii de pușcă, arme, cartușe și toate recursele de vânzătoare.

Serviciu prompt și prețuri ieftine. Comande prin tren și poștă se efectuează grabnic și cu cea mai mare punctualitate.

Georg Barthelmie
mechanic
Brașov, Strada Porți Nr. 41.
(Colțul dela strada Sfântului Ioan)

Atelier pentru mașini, de scris, socotit, dictat și de cusut, apoi pentru aparate electrice și fizice, lampe electrice de buzunar, gramafone, plăci, ace, hârtie — de copiat și diferite utensilii. —
Telefon 380.
— Instructor pentru scris la mașină. —

Români! replantați viile cu altoi dela firma română!

„Mugurul”
însoțire economică
Elisabetopole—Erzsébetváros
(Kis-Küküllő vm.).

Altoi de vie
calitate distinsă — pe lângă celea mai moderate prețuri soiuri de vin de masă viță americană cu și fără rădăcină, ochiuri de altoit, viță europeană cu rădăcină.

Se află de vânzare la însoțirea economică

„Mugurul”
Elisabetopole—Erzsébetváros.
Material disponibil în altoi peste trei (3) milioane.
Școalele noastre n'au fost atacate de peronosporă.
Altoii sunt desvoltați la perfecțiune!
La cumpărări pe credit celea mai ușoare condiții de plată!
La cerere preț curent și instrucțiuni gratis și franco.

Prima condiție de reușită este de a folosi material solid!

Români! Trimiteți bareta la cursul practic la altoit!

TRANSYLVANIA

Str. Cisnădiei No 5, **SIBIU**. Edificiile proprii.

Recomandă

Asigurări contra focului
pentru edificii, recolte mărfuri, mașini, mobile etc. pelângă premii recunoscute de cele mai ieftine și în cele mai favorabile condiții precum și

Asigurări asupra vieții
(pentru învățători și preoți gr-or. și gr-cat. dela așezămintele confesionale cu avantajii deo-ebite), în cazul morții și cu termen fix, cu plăți simple sau duble a capitalului; asigurări de pensuni și cu participare la câștig; asigurări de zestre (copii, pentru serviciul militar, și asigurări pe spese de înmormântat mai departe:

Asigurări contra grindinei (ceatră); de accidente corporale; contra infacției (fart prin spargere) și asigurări de pagube la apaducte etc.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1909	K	4,831.168-51
Capitale asigurate pe viață, achitate		4,571.035-31
Starea asigurărilor cu sfârșitul anului 1909	{	
	foc	112,015.42-
	viață	10,847.132-
Fonduri de întemeiere și de rezervă		2,309.387-

Prospecte în combinațiunile cele mai variate se trimite și se dau gratuit orice informații în birourile Direcțiunii, Strada Cisnădiei No 5, la agenturile principale din Arad, Brașov și Cluj, și la toate agenturile locale.

Persoane versate în achiziții, cari au legături bune, se primesc în serviciul insititului cu condiții foarte favorabile.

In atenția economilor!
Contra tăciunelui:
 se află la farmacia menționată un
 lăchid de stropit. La 100 kg. e deajuns
 un pachet de 40 fil. Rezultat sigur!

Distinsă cu medalie de aur la expoziția
 internațională din Paris:

Margit-Viora- { Crème.
 Poudre.
 Săpun

Nestricăcioase, depărtează de pe față păstruții
 și toffelul de necurățenie. Se află la farmacia:

„SFANTA TREIME“
ERNEST BRAUN
 Temesvár-Józsefváros, Bem-utca 30
 Prețul 1 cor 60 fil. Expediție de 2 ori pe zi

Atelier artistic pentru pictarea sticlei și
 zăicuri de sticlă venețiană! Fondat în anul 1880

Palka József

Budapest, VII., Baros-utca 5

— Telefon 62-32. —

Pregătește în **ferestre colorate** pentru
 stil modern rici în
 cuție simplă și artistică. Mozaicuri venețiene
 de sticlă. Icoane pentru altar, ornamente
 statuete pentru părăți în execuție artistică
 material venețian. Modele și prospecte trimise
 gratuit. La cerere mă prezint în persoană pentru
 luarea în primire a lucrărilor.

Cel mai bun și mai ieftin izvor de cumpărat!

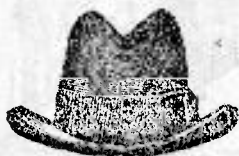
Cel mai mare asortiment în

pălării de domni și copii

numai fabricații veritabile în cele mai moderne colori
 și fa-on elegant — apoi în

Cilindre și Claque-uri la

Gustav Schuster succesorul, Sibiu — Nagyszeben.
 Grosser Ring 17.

Specialitate: fabricație proprie de pălării
 pentru țaranii români și sași.

Fabrica nouă de
OROLOGE DE TURN

Sarkadi Zoltán & Comp.

fabricanți de oroloage pentru turnuri

Nagyvárad, Damjanics-u. 30.

(Casa proprie)

Recomandă introducerea admirabilelor oroloage
 de aramă, cari trebuiesc trase tot la 8 zile
 odată, pentru biserici, palate, primării, fabrici,
 căsării. Se pregătesc oroloage pentru prețuri
 convenabile, garanție mai mulți ani. Parohiilor
 primăriilor se vând și în rate lunare. Repararea
 oroloagelor de turn se execută cu minuțiozitate.

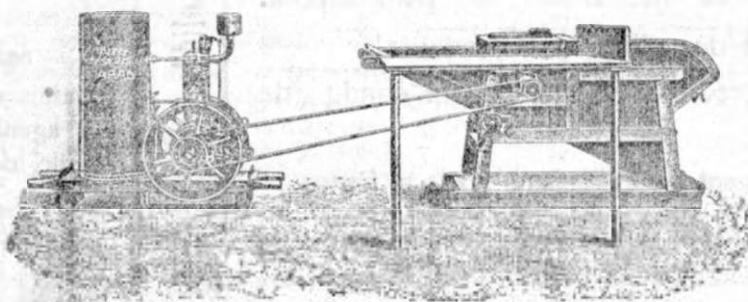
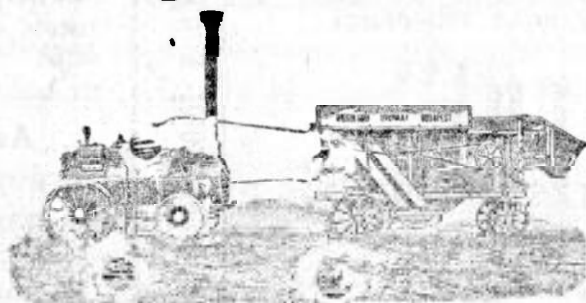
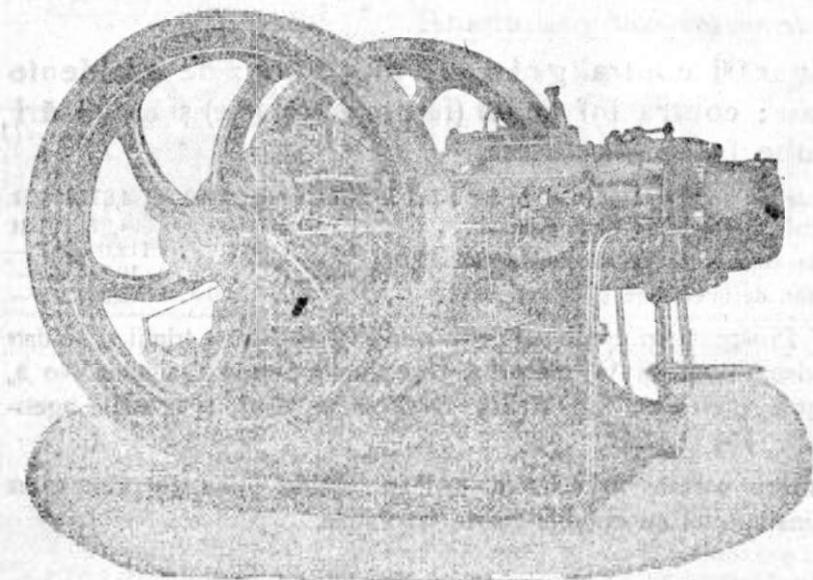
Frații Burza

Nr. telefonului 604.

Cea mai mare firmă românească din Ungaria.

Arad, Piața Boros Béni-tér 1. (Casa proprie)

Recomandă magazinul lor bogat asortat de ferării, arme și toffelul de mașini agricole, mașini de trierat cu aburi, mașini de trierat cu motor și toffelul de motoare cu benzină, oleiu brut și motoare sugătoare cu gaz, arangem mori cu motoare cu prețurile cele moderate și cu plătere în rate.

Cu garnituri pentru
 rat și cu prospecte per
 mori servim bucuos
 v. ntual pentru prim
 lucrurilor acestora și
 cerea contract
 mergem la fața
 cului pe spes
 noastre.